

Наукові інтереси: використання інтерактивних ігор на уроках української мови.

Науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент Богатько В. В.

Іванна Колодій

ПЕДАГОГІЧНЕ ТЕСТУВАННЯ ЯК ОДНА З ФОРМ ПРОЦЕСУ ВИМІРЮВАННЯ ЗНАНЬ УЧНІВ

В останні десятиліття науковці та педагоги-практики шукають ефективні шляхи підвищення якості навчальних досягнень учнів. На сучасному етапі серед низки запропонованих шляхів важливу роль відіграє використання тестових технологій у педагогічному контролі. Тестовий контроль є відомою та поширеною формою перевірки навчальних досягнень учнів. У його використанні накопичено чималий методичний досвід. У зв'язку із цим більшість учителів упроваджують у шкільну практику роботи тестування.

Актуальність проблеми. Перші наукові праці з теорії тестів з'явилися більше ста років тому, на перетині психології, соціології, педагогіки й інших так званих поведінкових наук. Великий внесок у розвиток тестових технологій зробили зарубіжні педагоги А. Binet, N. E. Gronlund, C. A. Spearman, A. R. Zara, R. W. Wood, R. L. Linn. В Україні над цією проблемою працювали І. Булах, Л. Коваленко, Л. Паращенко, М. Барна, В. Шпильовий, Л. Прокопенко, С. Гриб, А. Кузьмінський, Ю. Триус, Л. Фігурська. Детально та ґрунтовно систему контролю та оцінювання навчальних досягнень досліджували такі вітчизняні науковці: Ю. Бабанський, С. Гончаренко, К. Ігненкамп, В. Оконь, В. Рісс, Б. Ананьєв, І. Зязюн, В. Биков.

Нині оцінити діяльність учня, використовуючи класичну систему оцінки знань, умінь і навичок стає все важче й важче, відповідно вчителі звертаються до тестових технологій [2, с. 102]. Тестування буде доречним на уроках української мови та літератури, адже така технологія відзначається

систематичністю, гарно вписується в загальну структуру уроку при вивченні та закріпленні нового матеріалу, підвищує інтерес до навчання та відповідальність за його результати.

Тестування як термін зустрічається в методичній літературі в значенні використання й проведення тесту, а також сукупності етапів планування, складання й випробування тестів, обробки й інтерпретації результатів їх проведення.

Питання тестології привертало увагу таких педагогів та методистів, як В. Аванесов, І. Булах, Л. Коваленко, І. Коломієць, А. Майорова, С. Ніколаєва.

Педагогічне тестування – це вид педагогічного діагностування, науково обґрунтована форма процесу вимірювання знань учнів, що базується на застосуванні педагогічних тестів.

Для якісного впровадження в шкільну практику тестування як методичної форми обов'язковим є продуманість методів його використання протягом усього навчального року, причому не тільки під час проведення тематичної атестації, а й на уроках вивчення та закріплення нового матеріалу, що буде гарним тренінгом для школярів, призвичаюватиме їх до виконання завдань такого типу. Першорядну роль в ефективному освоєнні учнями тестових технологій відіграє успішне оволодіння ними алгоритмами виконання тестових завдань різних тематичних типів, рівня складності та структури, неодмінне здійснення аналізу результатів тестування, з'ясування типових помилок, яких вони припускаються, та визначення шляхів їх усунення. Тільки такий підхід до впровадження тестових технологій сприятиме якісному освоєнню їх сучасною школою.

Тести – спеціальні завдання, виконання (чи не виконання) яких свідчить про наявність (або відсутність) у школярів певних знань, умінь, навичок.

Упровадження тестів на уроках української мови дозволяє: перевірити результати навчальних досягнень водночас із багатьох тем і розділів програми; об'єктивно оцінити рівень засвоєння навчального матеріалу; створити для всіх учасників тестування рівні умови складання тестів;

стандартизувати й автоматизувати процедуру перевірки результатів; охопити тестуванням велику кількість учнів.

Актуальність упровадження тестів на уроках української мови та літератури покликана також вимогою часу – необхідністю використовувати тестові технології для якісної підготовки школярів до ЗНО.

Що дає використання тестів учителю? Звичайно, об'єктивну оцінку знань, швидку перевірку відповідей, мінімум втрат часу або взагалі відсутність втрат. Якщо кожен учень знатиме, що на уроці його обов'язково оцінюватимуть, то це вже стимулюватиме його готуватися до уроку. Тобто зростає рівень самостійної роботи школярів.

Окрім того, тестування допомагає повністю зняти питання про суб'єктивність оцінки учня. Адже не зважаючи на рекомендовані Міністерством освіти і науки України загальні критерії оцінювання, кожен учитель має своє розуміння принципів об'єктивності та справедливості. Тобто, оцінка педагога має емоційне забарвлення, яке іноді впливає на результат. Тести ж передбачають проведення об'єктивного кількісного зіставлення певної властивості певного учня з певним еталоном.

Використання тестів під час поточного контролю дає змогу вчителю швидко отримати інформацію про рівень знань школярів і в результаті своєчасно скорегувати засвоєння ними навчального матеріалу.

Тематичний тестовий контроль допомагає виявити рівень засвоєння учнями розділу чи теми програми. Проаналізувавши результати такого тестування, учитель має можливість спланувати наступну роботу з предмета: якщо рівень знань школярів посередній, варто додатково опрацювати цю тему, якщо достатній – можна сміливо переходити до вивчення наступної.

Творче використання різнорівневих завдань сприятиме основній меті тестової форми контролю набутих знань – індивідуалізації навчального процесу, виявленню вміння учнів застосовувати набуті знання на практиці, розвитку самостійності та творчих здібностей кожного школяра.

Тестування забезпечує рівні умови під час контролю за формуванням в учнів знань, умінь і навичок, виключає суб'єктивізм в оцінюванні результатів перевірки, допомагає йому одержати інформацію про успішність кожного школяра з метою подальшого оперативного коригування власної діяльності, визначення напрямків удосконалення навчального процесу і т. п. Якщо за результатами тестування регулярно вести облік виконання завдань кожним учнем, то буде створюватися достатньо зрозуміла картина навчальних досягнень окремих школярів і класу в цілому. Можна за результатами тестування (попереднього, тематичного, підсумкового та ін.) будувати матрицю навчальних досягнень учнів. Таким чином, учитель може відслідковувати індивідуальну структуру мовних знань і вмінь дітей, а також власні упущення. Це забезпечить індивідуалізацію навчального процесу для кожного учня [4, с. 32].

Отже, використання тестових технологій на уроках української мови не тільки підвищує їх ефективність, а й дає змогу зробити так, щоб дитина з об'єкта освітнього процесу стала його рівноправним учасником, прямувала до вдосконалення, розвиваючи інтелектуальні та творчі здібності, набувала навичок досліджувати, робити висновки, відтак, самоутверджувалася. А це є важливим фактором, який стимулює потяг до навчання.

Література

1. Аванесов В. С. Композиція тестових завдань. Москва : АДЕПТ, 1998. 217 с.
2. Калмикова Л. Тести досягнень як засіб моніторингу знань, умінь і навичок студентів. *Гуманітарний вісник*. Переяслав-Хмельницький, 2008. Вип. 16.
3. Ляшенко О. І. Тестові технології оцінювання компетентностей учнів: посібник. Київ : Видавничий дім «Сам», 2017. 128 с.
4. Микитюк В. Ще раз про тестування. *Дивослово*. 2009. № 4. 65 с.

Колодій Іванна – студентка 4 курсу факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Наукові інтереси: різні форми вимірювання знань учнів на уроках української мови.

Науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент Родюк Н. Ю.

Вікторія Кондрашова

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В СЕРЕДНІЙ ЛАНЦІ ШКІЛ ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ (ХЕРСОНЩИНА)

Українська мова в сучасній школі відіграє важливе значення не тільки як предмет освітньої програми, але й головний чинник формування свідомих громадян України починаючи з початкових класів. Проте мовна освіта в загальноосвітніх закладах різних регіонів країни неоднорідна. Беззаперечним фактом залишається використання російської мови та суржику як повсякденної мови тисячі українців, а відтак – і сучасних українських учнів, які зростають в цьому мовленнєвому оточенні. Херсонщина – є однією з таких територій.

На території Херсонської області України переважають саме україномовні школи, але питання використання української мови є наскрізним не лише в освітньому процесі, але й у загальному функціонуванні серед південних жителів.

Актуальність. До проблеми вивчення української мови в школах Херсонщини зверталась мовознавиця Ткаченко Вікторія Іванівна – аспірантка кафедри педагогіки, менеджменту освіти й інноваційної діяльності КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», досліджуючи мовну освіту на півдні України у другій половині ХХ ст. Тому доцільно розглядати це